

Vyhodnotenie
8. ročníka česko-slovenského projektu
pre základné školy a osemročné gymnáziá

Záložka do knihy spája školy: Tajuplný svet knižných príbehov

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne vyhlásili pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2017** pre základné školy a osemročné gymnáziá 8. ročník česko-slovenského projektu ***Záložka do knihy spája školy: Tajuplný svet knižných príbehov***.

Cieľ česko-slovenského projektu

Cieľom česko-slovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci vyrobili záložku do knihy, na ktorej ľubovoľnou technikou stvárnilu tému česko-slovenského projektu *Tajuplný svet knižných príbehov* a vymenili si ju s partnerskou školou z Českej republiky, respektíve zo Slovenskej republiky. Výmenu záložiek využili školy k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike a v Slovenskej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Priebeh česko-slovenského projektu

Slovenské školy, ktoré sa chceli zúčastniť projektu, vyplnili do 26. septembra 2017 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok z Českej republiky a zo Slovenskej republiky vytvorila Slovenská pedagogická knižnica **567 partnerských dvojíc** s prihliadnutím na druh a typ školy a počet prihlásených žiakov. Z uvedeného počtu bolo 337 partnerských dvojíc vytvorených medzi českými a slovenskými školami a 230 partnerských dvojíc medzi samotnými slovenskými školami, a to z dôvodu menšieho počtu prihlásených českých škôl. V dňoch 29. až 30. septembra 2017 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o realizácii česko-slovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2017.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Slovenskú republiku

Do projektu sa prihlásilo **1 134 škôl s celkovým počtom 138 248 žiakov**, z toho bolo **337 českých škôl** s celkovým počtom 37 073 žiakov a **797 slovenských škôl** s celkovým počtom 101 175 žiakov.

Slovenská pedagogická knižnica poďakovala 20. októbra 2017 každej zúčastnenej českej i slovenskej škole za aktívnu účasť v projekte. Slovenské školy vyzvala na dobrovoľné

vyhodnotenie česko-slovenského projektu a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Českú republiku bude zverejnené na webovom sídle Knižnice Jiřího Mahena v Brne (www.kjm.cz).

Výber z dobrovoľného hodnotenia projektu 431 českými a slovenskými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2017/Projekt_Zalozka_ZS_a_8-roc.gym._Hodnotenie2017.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rozmanitých tvarov, rôznych veľkostí a s pomocou rozličných techník na určenú tohoročnú tému *Tajuplný svet knižných príbehov* počas vyučovania, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo v školskej knižnici podľa svojich schopností, zručností, možností a veku. Žiaci z nižších ročníkov stvárňovali na svojich záložkách väčšinou rozprávkové postavy z kníh, napríklad O pyšnej princeznej, Červená čiapočka, Matko a Kubko, Čin-Čin, alebo literárnych hrdinov z kníh, napríklad O Gul'kovi Bombul'kovi, Danka a Janka, Moja mama je bosorka. Žiaci z vyšších ročníkoch a mladší gymnazisti sa zase nechali pri výrobe záložiek inšpirovať motívmi z dobrodružnej literatúry, sci-fi alebo bájok. Na zadnú stranu záložiek väčšinou písali citáty z kníh, názov knihy a meno autora, svoje poštové alebo mailové adresy, facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať, prípadne malý priateľský odkaz pre svojho budúceho kamaráta. Mnohé školy si spestrili výrobu záložiek častými návštevami školskej knižnice, verejnej knižnice alebo regionálnej knižnice, kde okrem hľadania inšpirácie na čítanie pútavých knižných príbehov sa zúčastňovali rozmanitých akcií zameraných na podporu čítania.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke besedy o obľúbených knihách alebo besedy so slovenskými spisovateľmi, čitateľské besiedky s pozvanými rodičmi či starými rodičmi žiakov, hodiny tichého alebo hlasného čítania, dramatizácie rozprávok, literárne kvízy, recitačné súťaže, rozhlasové relácie s cieľom predstaviť celej školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacie hodiny zamerané na predstavenie českého jazyka, českých najznámejších spisovateľov a čítanie ukážok z českých rozprávok (najčastejšie napr. O psičkovi a mačičke, Deväťoro rozprávok, Dašenka alebo život šteniatka).

Výmena záložiek

Väčšina škôl do balíka so záložkami pribalila školské časopisy, jubilejné publikácie, publikácie o tradíciách obce, rozprávkové knihy, historické kalendáre, propagačné materiály o škole alebo o obci či o meste, dévedéčka s divadelnými predstaveniami žiakov, cédečka s piesňami žiakov, turistické mapy, darčkové predmety alebo aj sladkosti. Našli sa aj také školy, ktoré ku záložkám priložili fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, alebo priateľské listy od školských koordinátorov alebo od samotných žiakov, či vlastnoručne vyrobené leporelá o zaujímavostiach Slovenska. V niekoľkých prípadoch došlo dokonca k osobnému odovzdaniu záložiek pri návšteve školy zástupcami – vyučujúcimi z partnerskej českej alebo slovenskej školy či rodičmi žiakov.

Pováčšine všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavky alebo nástenky v aule školy, v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Ďalej na webových sídlach svojich škôl uverejnili najkrajšie záložky či napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov alebo regionálnych novín. Zopár škôl ocenilo knihami, sladkosťami alebo diplomami autorov najkrajších záložiek. Niekoľko desiatok škôl darovalo svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv Medzinárodného dňa školských knižníc 23. októbra 2017, alebo ich darovalo svojej školskej knižnici. V jednom prípade žiaci zaslali záložky svojej spolužiačke na onkologické oddelenie Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave.

Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce, napríklad aj v zorganizovaní vzájomných výmenných pobytov českých a slovenských žiakov alebo školských výletov do Česka, alebo naopak, na Slovensko.

Výber z vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov z Českej republiky a zo Slovenskej republiky

„Do tohto projektu sme sa už zapojili tretíkrát a každým rokom sme z neho viac a viac nadšenejší. Je to výborný projekt, ktorý nám umožňuje zaujímavým a pútavým spôsobom nadviazať kontakt s našimi susedmi a kamarátmi z vedľajšej krajiny...“

Ilona Zapletalová, Základní škola Kunratice, Předškolní, Praha, Česká republika

„Páči sa nám váš projekt, lebo je to o deťoch, pre deti. Porozprávame sa pri tom o čítaní, tvoríme niečo krásne, dostávame darčeky a dávame darčeky. Nie výnimočné, len najlepšie, aké dokážeme sami vytvoriť.“

Eleonóra Mátéová, Základná škola Györgya Dénesa s VJM, Plešivec

„Naši žiaci využili možnosť napísať list českým kamarátom z Varnsdorfu, v ktorom vyjadrili radosť a prianie, aby im záložka slúžila nielen pri čítaní v škole, ale aj doma.“

Dana Bobrovská, Základná škola, Žabokreky

„Výroba záložiek žiakov nesmierne bavila, podnietila ich kreativitu a záujem o knihy. Počas výroby si žiaci vymieňali svoje čitateľské zážitky a podelili sa o svoj čitateľský vkus...“

Adriána Dudová, Gymnázium Ladislava Novomeského, Bratislava

„Myšlienka a cieľ tohto projektu je úžasný. Je krásne vidieť radosť na tvárach žiakov, ktorí naozaj chcú vytvoriť tú najkrajšiu a originálnu záložku a pritiahnúť neznámeho kamaráta k čítaniu.“

Veronika Mojsejová, Základná škola, Jána Švermu, Michalovce

Aj napriek tomu, že český jazyk je nám blízky, žiaci mnohému nerozumejú. Preto sme vďační za túto skúsenosť a možnosť skontaktovať sa so školou z Čiech. Je to pre žiakov i pre nás učiteľov prínosné, zaujímavé a poučné. Určite sa zapojíme aj na budúci rok.“

Helena Repaská, Základná škola s materskou školou, Nálepkovo

„Celý projekt môžeme hodnotiť len kladne. Okrem rozvoja kreativity a čitateľskej gramotnosti pozitívne vplýva na emotívny vývoj žiakov. Mali možnosť šíriť radosť, ktorá sa im mnohonásobne vrátila od iných žiakov.“

Oľga Písarčíková, Základná škola s materskou školou, Rabča

„Žiaci niekoľko týždňov navštevovali školskú knižnicu a čítaním odhaľovali záhadný svet knižných príbehov. Siahli po knihách a s nadšením sa pustili do práce, aby kamarátom odhalili tajuplný svet príbehov. Veríme, že naše záložky rovesníkom z partnerskej školy vyčaria úsmev na tvári vždy, keď otvoria knihu a budú im pripomínať tajuplnosť prečítaných príbehov.“

Lenka Daňková, Základná škola s materskou školou, Dlhá nad Oravou

Prínos česko-slovenského projektu

Výmena záložiek pomohla slovenským a českým pedagógom hravou a zábavnou formou získať žiakov pre čítanie, takisto podporila ich dobrý vzťah ku knihám a k školskej knižnici a motivovala ich, aby si knihy vyberali podľa svojich čitateľských záujmov. Rovnako im pomohla vytvárať priateľské spoločenstvá, v ktorých s radosťou a nadšením pracovali, rozprávali sa o prečítanom a navzájom si odporúčali knihy od českých a slovenských spisovateľov. Výmena záložiek taktiež podporila u žiakov kreativitu, tvorivosť a fantáziu a zušľachtila aj ich morálne hodnoty. Zároveň umožnila školám, aby nadviazali vzájomnú spoluprácu a spoznávali históriu, kultúru či regionálne zvyky v oboch republikách.

Pridanou hodnotou česko-slovenského projektu bolo na jednej strane oživenie vyučovacieho procesu, podpora medzipredmetných vzťahov, rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry, vlastivedy a geografie. Na druhej strane aj výrazné zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

PodĎakovanie

Naše úprimné poďakovanie patrí **všetkým**, ktorí sa slobodne a dobrovoľne zapojili do česko-slovenského projektu a podieľali sa na jeho príprave, propagácii, realizácii a hodnotení v Českej republike a v Slovenskej republike.

Ďalej ďakujeme **českým a slovenským pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom** za prijatie pridelenej partnerskej školy, za skvelú koordináciu projektu na svojej škole a za korektnú a priateľskú komunikáciu s partnerskou školou. Tiež im ďakujeme za ich nadšenie, voľný čas a úsilie, ktoré venovali usmerňovaniu svojich žiakov počas výroby záložiek a za sprostredkovanie výmeny záložiek. Osobitne im ďakujeme za všetky inšpirujúce a tvorivé aktivity, ktoré zrealizovali na podporu čítania.

Oprávnene im patrí naša vďaka, obdiv a úcta.

Špeciálne poďakovanie

Naša úprimná vďaka patrí aj **českým a slovenským žiakom** základných škôl a osemročných gymnázií za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti a využili svoje nadšenie, nadanie a talenty na ušľachtilý cieľ, ktorým sebazvedľovanie a vzdelávanie druhých je, a že vytvárali živé priateľstvá nielen v rámci svojich tried, ale aj medzi školami.

Zvláštne poďakovanie

Zvlášť chceme poďakovať všetkým **slovenským školám**, ktoré s pokorou prijali za svojho partnera v česko-slovenskom projekte pridelenú slovenskú školu.

Pod'akovanie českému partnerovi

Srdečná vďaka patrí **zástupcom Knižnice Jiřího Mahena v Brne** za možnosť spoločne realizovať česko-slovenský projekt. Menovite ďakujeme riaditeľke knižnice Ing. Libuši Nivnickej za jej veľkorysosť podporiť čítanie, vytváranie priateľských vzťahov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a poznávanie histórie, kultúry či regionálnych zvykov v oboch republikách. Ďakujeme aj koordinátorke projektu v Českej republike Mgr. Pavlíne Lišovskej za jej profesionálny a ľudský vklad do tohto česko-slovenského projektu.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (28. 11. 2017)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Organizátori

